

LA LUPA DE WOLVIN

LA LUPA. —e fece pubblicamente sei palmi di lingua a strasciconi sui ciottoli del sacrato innanzi alla chiesa.... (pag. 40).

La lupa is een kort verhaal van Giovanni Verga, hier in vertaling van D. Schiphorst-Grossouw, bewerkt door Willem Kurstjens

Venlo, april 2020

LA LUPA / DE WOLVIN

Niets uit deze editie mag zonder toestemming van de uitgever op enigerlei wijze worden overgenomen.

shinz

Era alta, magra; aveva soltanto un seno fermo e vigoroso da bruna - e pure non era più giovane - era pallida come se avesse sempre addosso la malaria, e su quel pallore due occhi grandi così, e delle labbra fresche e rosse, che vi mangiavano.

Al villaggio la chiamavano *la Lupa* perché non era sazia giammai – di nulla. Le donne si facevano la croce quando la vedevano passare, sola come una cagnaccia, con quell'andare randagio e sospettoso della lupa affamata; ella si spolpava i loro figliuoli e i loro mariti in un batter d'occhio, con le sue labbra rosse, e se li tirava dietro alla gonnella solamente a guardarli con quegli occhi da satanasso, fossero stati davanti all'altare di Santa Agrippina.

Per fortuna la Lupa non veniva mai in chiesa né a Pasqua, né a Natale, né per ascoltare messa, né per confessarsi. – Padre Angiolino di Santa Maria di Gesù, un vero servo di Dio, aveva persa l'anima per lei.

Maricchia, poveretta, buona e brava ragazza, piangeva di nascosto, perché era figlia della Lupa, e nessuno l'avrebbe tolta in moglie, sebbene ci avesse la sua bella roba nel cassetto, e la sua buona terra al sole, come ogni altra ragazza del villaggio.

Una volta la Lupa si innamorò di un bel ragazzo che era tornato da soldato, e mieteva il fieno con lei nelle chiuse del notaro, ma proprio quello che si dice innamorarsi, sentirsene ardere le carni sotto al fustagno del corpetto, e provare, fissandolo negli occhi, la sete che si ha nelle ore calde di giugno, in fondo alla pianura. Ma lui seguiva a mietere tranquillamente col naso sui manipoli, e le diceva: – O che avete, *gnà* Pina?

Nei campi immensi, dove scoppiettava soltanto il volo

Zij was lang en mager, maar ze had de stevige, jonge borsten van een donkere vrouw - en toch was ze niet zo jong meer. Ze zag er bleek uit, alsof ze aan malaria leed en in dat bleke gezicht zaten twee van die grote ogen en frisse rode lippen die je opvrat.

In het dorp noemde men haar de *Wolvin* omdat ze nooit genoeg had, van niets. De vrouwen sloegen een kruis als ze haar voorbij zagen komen, eenzaam als een straathond, met de achterdochtige sluipgang van een uithongerde wolvin; in een oogwenk mergelde zij hun jongens en mannen uit, met haar rode mond, en zij kreeg ze achter haar rokken aan alleen door hen met die heksenogen van haar aan te kijken, zelfs al hadden ze voor het altaar van de Heilige Agrippina gestaan. Gelukkig kwam de Wolvin nooit in de kerk, met Pasen niet en met Kerst ook niet, niet om de mis bij te wonen en niet om te biechten. Pater Angiolino van de Heilige Maria van Jezus, een ware dienaar Gods, had om haar zijn zieleheil verspeeld.

Maricchia, dat arme schaap, een heel braaf kind, hilde stilletjes, omdat zij de dochter van de Wolvin was en niemand met haar zou trouwen, terwijl zij toch een heel behoorlijke uitzet in de kast en een heel aardig lapje grond onder de zon had, zoals ieder meisje in het dorp.

Op een keer raakte de Wolvin verliefd op een mooie jongen die net uit militaire dienst kwam en samen met haar het hooi maaide op het land van de notaris, maar echt wat je noemt hoteldebotel: je lichaam voelen branden onder het lakense lijfje en als je hem strak in de ogen keek de dorst voelen opkomen van de warmste uren in juni, midden op de vlakte. Maar die jongen ging rustig door met maaien met zijn neus boven de halmen, en zei: 'Ho, is er iets, vrouw Pina?'

Op de uitgestrekte velden waar alleen het geluid van de kre-

dei grilli, quando il sole batteva a piombo, la Lupa affastellava manipoli su manipoli, e covoni su covoni, senza stancarsi mai, senza rizzarsi un momento sulla vita, senza accostare le labbra al fiasco, pur di stare sempre alle calcagna di Nanni, che mieteva e mieteva, e le domandava di quando in quando: – Che volete, *gnà* Pina?

Una sera ella glielo disse, mentre gli uomini sonnacchiavano nell'aia, stanchi della lunga giornata, ed i cani uggio-lavano per la vasta campagna nera: – Te voglio! Te che sei bello come il sole, e dolce come il miele. Voglio te!

– Ed io invece voglio vostra figlia, che è zitella, rispose Nanni ridendo.

La Lupa si cacciò le mani nei capelli, grattandosi le tempie senza dir parola, e se ne andò, né più comparve nell'aia. Ma in ottobre rivide Nanni, al tempo che cavavano l'olio, perché egli lavorava accanto alla sua casa, e lo scricchiolio del torchio non la faceva dormire tutta notte.

– Prendi il sacco delle ulive, disse alla figliuola, e vieni con me.

Nanni spingeva colla pala le ulive sotto la macina, e gridava - Ohi! - alla mula perché non si arrestasse.

– La vuoi mia figlia Maricchia? gli domandò la *gnà* Pina.

– Cosa gli date a vostra figlia Maricchia? rispose Nanni.

– Essa ha la roba di suo padre, e dippiù io le dò la mia casa; a me mi basterà che mi lasciate un cantuccio nella cucina, per stendervi un po' di pagliericcio.

– Se è così se ne può parlare a Natale, disse Nanni. – Nanni era tutto unto e sudicio dell'olio e delle ulive messe a fermentare, e Maricchia non lo voleva a nessun patto; ma sua madre l'afferrò pe' capelli, davanti al focolare, e le disse co' denti stretti: – Se non lo pigli ti ammazzo!

La Lupa era quasi malata, e la gente andava dicendo che il diavolo quando invecchia si fa eremita. Non andava

kels in hun vlucht knetterde, wanneer de zon de aarde geselde, bond de Wolvin halmen bij halmen en garve bij garve, zonder ooit moe te worden, zonder haar lichaam ook maar even op te richten, zonder haar lippen aan de wijnfles te zetten, om steeds Nanni te kunnen blijven, die erop los maaide, en haar zo nu en dan vroeg: 'Wat wil je, vrouw Pina?'

Op een avond zei ze het hem, terwijl de mannen, moe van de lange dag, op het erf lagen te sluimeren en de honden jankten over de donkere zwarte akkers: 'Jou wil ik! Jij die zo mooi als de zon en zo zoet als honing bent. Jou wil ik.'

'En ik wil juist je dochter, dat is een jong dier,' antwoordde Nanni lachend.

De Wolvin stak haar handen in het haar en krabde zich zwijgend de slapen; zij liep weg en kwam nooit meer op het erf terug. Maar in oktober, toen de olie werd geperst, zag ze Nanni terug, want hij was naast haar huis aan het werk en door het geknars van zijn oliepers deed ze de hele nacht geen oog dicht.

'Neem de zak olijven,' zei ze tegen haar dochter, 'en kom mee.'

Nanni duwde met de schop de olijven onder de molensteen en riep 'Ohi' tegen de muilezel, zodat hij niet stil zou staan. 'Wil je haar hebben, mijn dochter Maricchia?' vroeg vrouw Pina hem.

'Wat geef je je dochter Maricchia mee?' antwoordde Nanni. 'Zij heeft het erfdeel van haar vader en bovendien geef ik haar mijn huis; ik hoef alleen maar een hoekje in de keuken te hebben, waar ik een strozak neer kan leggen.'

'In dat geval kan er tegen Kerstmis nog eens over gesproken worden,' zei Nanni. Nanni was helemaal vetzig en vies van de olie en de olijven die klaar stonden om te gisten en Maricchia wilde hem onder geen beding hebben, maar haar moeder sleurde haar bij de haren voor het haardvuur, en zei grimmig: 'Als je hem niet neemt, vermoord ik je!'

De Wolvin zag er ziek uit en de mensen zeiden dat de duivel

più in qua e in là; non si metteva più sull'uscio, con quegli occhi da spiritata.

Suo genero, quando ella glieli piantava in faccia quegli occhi, si metteva a ridere, e cavava fuori l'abitino della Madonna per segnarsi.

Maricchia stava in casa ad allattare i figliuoli, e sua madre andava nei campi, a lavorare cogli uomini, proprio come un uomo, a sarchiare, a zappare, a governare le bestie, a potare le viti, fosse stato greco e levante di gennaio, oppure scirocco di agosto, allorquando i muli lasciavano cader la testa penzoloni, e gli uomini dormivano bocconi a ridosso del muro a tramontana. In quell'ora fra vespero e nona, in cui non ne va in volta femmina buona, la gnà Pina era la sola anima viva che si vedesse errare per la campagna, sui sassi infuocati delle viottole, fra le stoppie riarse dei campi immensi, che si perdevano nell'afa, lontan lontano, verso l'Etna nebbioso, dove il cielo si aggravava sull'orizzonte.

– Svegliati! disse la Lupa a Nanni che dormiva nel fosso, accanto alla siepe polverosa, col capo fra le braccia. Svegliati, ché ti ho portato il vino per rinfrescarti la gola.

Nanni spalancò gli occhi imbambolati, fra veglia e sonno, trovandosela dinanzi ritta, pallida, col petto prepotente, e gli occhi neri come il carbone, e stese brancolandole le mani.

– No! non ne va in volta femmina buona nell'ora fra vespero e nona! singhiozzava Nanni, ricacciando la faccia contro l'erba secca del fossato, in fondo in fondo, colle unghie nei capelli. – Andatevene! Andatevene! non ci venite più nell'aia!–

Ella se ne andava infatti, *la Lupa*, riannodando le trecce superbe, guardando fisso dinanzi ai suoi passi nelle stoppie calde, cogli occhi neri come il carbone.

met het ouder worden kluizenaar wordt. Ze zwierf niet meer overal rond; ze ging niet meer in de deuropening staan, met die bezeten blik van haar. Haar schoonzoon barstte in lachen uit als ze hem met die ogen aanstaarde en haalde het jurkje van de Madonna te voorschijn om een kruis te slaan. Maricchia bleef thuis om de kinderen te zogen, en haar moeder ging het land op, om te werken met de mannen, precies als een man, om te wieden, te spitten, het vee te hoeden, de wijnstokken te snoeien, of het nu de noorden- of oostenwind van januari was, of de droge zuidenwind van augustus, als de muilezels hun kop lieten bungelen en de mannen voorover lagen te slapen tegen de noordkant van de muur. In het uur tussen vesper en noen als geen fatsoenlijke vrouw zich op straat vertoont, was vrouw Pina de enige levende ziel die men op het land zag ronddolen, over de brandende stenen van de landweggetjes, tussen de dorre stoppels van de eindeloze akkers, die opgingen in de zwoelte, zo ver als het oog reikte, tot waar de Etna in de nevel stond en de hemel versomberde boven de horizon.

'Word wakker,' zei de Wolvin tegen Nanni die in de greppel sliep, naast de stoffige heg, met zijn hoofd tussen zijn armen. 'Word wakker, ik heb je wijn gebracht, om je keel te spoelen.'

Nanni keek haar verbijsterd aan, tussen slaap en waken in, toen hij haar rechtop voor zich zag staan, bleek, met haar borsten fier vooruit en haar ogen zwart als steenkool, en strekte tastend zijn armen uit.

'Nee, geen fatsoenlijke vrouw vertoont zich tussen vesper en noen,' snikte Nanni, en hij drukte zijn gezicht tegen het droge gras achter in de greppel, met zijn nagels in zijn haar: 'Maak dat je weg komt! Maak dat je weg komt! Kom niet meer op het erf!'

En zij ging ook weg, de Wolvin, terwijl zij haar prachtige vlechten weer opstak, en strak voor zich uitkeek, naar waar haar voeten gingen in de warme stoppels, met ogen zwart als kool.

Ma nell'aia ci tornò delle altre volte, e Nanni non le disse nulla; e quando tardava a venire, nell'ora fra vespero e nona, egli andava ad aspettarla in cima alla viottola bianca e deserta, col sudore sulla fronte; – e dopo si cacciava le mani nei capelli, e le ripeteva ogni volta: Andatevene! andatevene! Non ci tornate più nell'aia! –

Maricchia piangeva notte e giorno, e alla madre le piantava in faccia gli occhi ardenti di lagrime e di gelosia, come una lupacchiotta anch'essa, quando la vedeva tornare da' campi pallida e muta ogni volta. – Scellerata! le diceva. – Mamma scellerata!

– Taci!

– Ladra! ladra!

– Taci!

– Andrò dal brigadiere, andrò!

– Vacci!

E ci andò davvero, coi figli in collo, senza temere di nulla, e senza versare una lagrima, come una pazza, perché adesso l'amava anche lei quel marito che le avevano dato per forza, unto e sudicio dalle ulive messe a fermentare.

Il brigadiere fece chiamare Nanni, e lo minacciò della galera, e della forca. Nanni si diede a singhiozzare ed a strapparsi i capelli; non negò nulla, non tentò scolarsi. – È la tentazione! diceva; è la tentazione dell'inferno! Si buttò ai piedi del brigadiere supplicandolo di mandarlo in galera.

– Per carità, signor brigadiere, levatemi da questo inferno! Fatemi ammazzare, mandatemi in prigione; non me la lasciate veder più, mai! mai!

– No! rispose però *la Lupa* al brigadiere. – Io mi son riserbato un cantuccio della cucina per dormirmi, quando gli ho data la mia casa in dote. La casa è mia. Non voglio

Maar zij kwam vaker terug op de akker en Nanni zei niets; en als het even duurde voor zij kwam, in het uur tussen vesper en noon, ging hij haar opwachten aan het eind van het witte, verlaten weggetje, het zweet op zijn voorhoofd; en later greep hij met de handen in zijn haar en zei telkens tegen haar: 'Ga weg, ga weg! Kom niet meer terug op de akker!'

Maricchia huilde dag en nacht en kwam voor haar moeders gezicht staan met ogen gloeiend van tranen en jaloezie, ook zij als een wolvenwifje, wanneer zij haar zag terug komen van het veld, bleek en zwijgend telkens weer. 'Schaamteloze!' zei ze tegen haar. 'Misdadige moeder!'

'Zwijg!'

'Dievegge! Dievegge!'

'Zwijg!'

'Ik zal naar de veldwachter gaan, ja daar ga ik naar toe!'

'Ga dan!'

En zij ging er werkelijk heen, met haar kinderen op de arm, bang voor niets en zonder een traan te vergieten, als een waanzinnige, want nu hield ook zij van hem, van de echtgenoot die ze haar met alle geweld hadden opgedrongen, vettig en vies van olijven die moesten gisten.

De veldwachter liet Nanni komen en dreigde hem met de gevangenis en de galg. Nanni barstte in snikken uit en rukte aan zijn haren; hij ontkende niets, probeerde niet zich vrij te pleiten. 'Zij is de verleiding; zij is de verleiding uit de hel!'

Hij wierp zich aan de voeten van de veldwachter en smeekte hem om hem in de gevangenis te sturen.

'In godsnaam, meneer de veldwachter, haal me uit deze hel! Laat me doodmaken, zet me in de gevangenis; zorg dat ik haar nooit meer te zien krijg, nooit!'

'Nee,' antwoordde de Wolvin aan de veldwachter. 'Ik heb een hoekje voor mezelf gehouden in de keuken, om er te slapen, toen ik hen mijn huis als bruidsschat gaf. Het huis is van mij. Ik

andarmene!

Poco dopo, Nanni s'ebbe nel petto un calcio dal mulo e fu per morire; ma il parroco ricusò di portargli il Signore se la Lupa non usciva di casa. La Lupa se ne andò, e suo genero allora si poté preparare ad andarsene anche lui da buon cristiano; si confessò e comunicò con tali segni di pentimento e di contrizione che tutti i vicini e i curiosi piangevano davanti al letto del moribondo.

E meglio sarebbe stato per lui che fosse morto in quel tempo, prima che il diavolo tornasse a tentarlo e a ficcarglisi nell'anima e nel corpo quando fu guarito. – Lasciatemi stare! diceva alla Lupa; per carità, lasciatemi in pace! Io ho visto la morte cogli occhi! La povera Maricchia non fa che disperarsi. Ora tutto il paese lo sa! Quando non vi vedo è meglio per voi e per me...

Ed avrebbe voluto strapparsi gli occhi per non vedere quelli della Lupa, che quando gli si ficcavano ne' suoi gli facevano perdere l'anima ed il corpo. Non sapeva più che fare per svincolarsi dall'incantesimo. Pagò delle messe alle anime del Purgatorio e andò a chiedere aiuto al parroco e al brigadiere. A Pasqua andò a confessarsi, e fece pubblicamente sei palmi di lingua a strasciconi sui ciottoli del sacrato innanzi alla chiesa, in penitenza, e poi, come la Lupa tornava a tentarlo:

– Sentite! le disse, non ci venite più nell'aia, perché se tornate a cercarmi, com'è vero Iddio, vi ammazzo!

– Ammazzami, rispose la Lupa, ché non me ne importa; ma senza di te non voglio starci. –

E come la scorse da lontano, in mezzo a' seminati verdi, lasciò di zappare la vigna, e andò a staccare la scure dall'olmo. *La Lupa* lo vide venire, pallido e stralunato, colla scure che luccicava al sole, e non si arretrò di un sol passo, non chinò gli occhi, seguì ad andargli

wil niet weg gaan!

Kort daarop kreeg Nanni een schop van een muilezel tegen zijn borst en ging bijna dood, maar de pastoor weigerde hem het Heilig Oliesel te brengen als de Wolvin het huis niet verliet. De Wolvin ging, en toen pas kon haar schoonzoon zich voorbereiden om op zijn beurt de wereld als een goed christen te verlaten; hij biechtte en toonde zoveel berouw en spijt dat alle burens en nieuwsgierigen voor het bed van de stervende stonden te huilen. En het zou beter voor hem geweest zijn als hij toen maar was gestorven, voordat de duivel hem opnieuw kon bezoeken en binnendringen in zijn ziel en lichaam na zijn genezing. 'Laat me met rust!' riep hij tegen de Wolvin: 'In 's hemelsnaam, laat me met rust! Ik heb de dood in de ogen gezien! De arme Maricchia is één en al wanhoop. Nu weet het hele dorp het! Als ik je niet zie, is het beter voor jou en voor mij ...'

En hij had zijn eigen ogen wel willen uitkrabben om die van de Wolvin niet te zien, die hem ziel en lichaam deden verdorven als ze in de zijne keken. Hij wist niet meer wat te doen om zich los te rukken uit die beheksing. Hij betaalde missen voor de zielen in het vagevuur en riep de hulp in van de pastoor en van de veldwachter. Met Pasen ging hij biechten en deed boete door kruipend met zijn tong over de keien van het kerkplein te gaan, zes handpalmen ver, en toen de Wolvin hem daarna weer kwam verleiden, zei hij: 'Hoor eens, kom niet meer op de akker, want als je me nog eens komt zoeken, zo waar als God, ik sla je dood.' 'Sla me dan dood,' antwoordde de Wolvin, 'het kan me niet schelen; maar zonder jou wil ik niet.'

Toen hij haar in de verte over het groene zaailand zag aankomen, hield hij op de wijngaarde om te spitten, en hij ging de bijl halen die tegen de iep stond. De Wolvin zag hem komen, bleek en vertrokken, met de bijl die blonk in de zon, en ze deed niet één stap terug, zij sloeg haar ogen niet neer, zij ging

incontro, con le mani piene di manipoli di papaveri rossi, e mangiandoselo con gli occhi neri.

– Ah! malanno all'anima vostra! balbettò Nanni.

hem verder tegemoet, haar handen vol bossen rode papavers, en hem verslindend met haar zwarte ogen.

'O, moge je zielverdoemd zijn!' stamelde Nanni